

Betri heilsustøða krevur nýhugsan

Neyðugt er at siggja alt lívið sum eina heild, skulu allir heimsins íbúgvir hava góða heilsu. Læknar, sjúkrasystur og aðrir starvsbólkar mugu arbeiða saman og fara út til fólkið. Tað er ikki nóg mikið at lekja og basa sjúkum. Nógvar sjúkur eru komnar av mannaávim — men kunnu fyrirbyggjast

Hetta er nakað av tí, ið liggur í boðskapinum hjá alheims heilsustovninum WHO, sum í 1977 samtykti, at tað tydingarmesta sosiala málið tey komandi árin var at tryggja øllum heimsins íbúgvum eitt heilsugott liv. Fyri fimm árum síðan góðkendu 32 lond í Europa at arbeiða við hesum máli.

Føroyar teljast ikki millum tey 32 europeisku londini. Men málið er kortini tikið upp í Føroyum. Herfyri høvdu føroysku sjúkrasysturarnar ráðstevnu, har tær víðgjördu ætlanina hjá WHO um, at allir heimsins íbúgvir skulu hava heilsuna ár 2000.

Sjúkrasysturarnar møttu upp í stórum tali til teir mongu fyrilestrarnar, og til almenna fundin hin sunnudagin, var stóra hollin í Norðurlandahúsinum nærur fullsett.

Sjúkrasystur

Vagn Christensen, danskur amtslæknir, sum sjálvur hevur lutikið í tvørfak-

ligum samstarvi í heilsumálum og arbeiði við WHO-málinum, greiddi frá WHO-ætlanini. Hann helt tað vera eitt gott tiltak, at føroysku sjúkrasysturarnar høvdu ráðstevnu um júst hetta málið. Aðrastaðni hava sjúkrasysturarnar eisini gingið á odda fyri at upplýsa um hetta.

Vagn Christensen greiddi frá, hvussu fatanin av, sjúku og sjúkravíðgerð er broytt gjøgnum árin. Fyrr snúði alt seg um at lekja sjúkur. Men so hvørt sum sjúkur verða bastar, koma nýggjar avbjóðingar. Við idnaðarkollveltingini komu nýggjar sjúkur og nýggjar uppgávur at loysa. Alt umskifti reisir nýggjar spurningar. Við útyggingini av vælferðarsamfelagnum verður meira og meira brukt av náttúruútlitfeinginum. Luftdálkingin er við at broyta veðurlagið.

Fatanin av arbeiði er somuleiðis broytt. Tað hevur ikki altíð verið

lønunarbeiði at ansa gomlum og sjúkum, at velja osfr.

— Alt hetta hevur við sær, at neyðugt er at siggja alt lívið sum eina heild og at hugsa øðrvísi, segði Vagn Christensen. Vit mugu læra at fáa eyga á virðini og fáa sum frægest burtúr. Duga vit tað, verða møguleikarnir størri fyri einum betri livi á jörðini, segði hann.

Vagn Christensen umrøddi sjúkurnar, fólk á okkara leiðum plágast av í dag.

Uppiborið sjúkurnar

— Upp á ein máta kunnu vit siga, vit fáa tær sjúkur, vit hava uppið, segði hann.

Sjúkur, ið hava samband við fataæradóm, eru at kalla bastar, t.d. tuberkular. Í staðin hava vit fingið vælferðarsjúkur, krabbamein, nerva-sjúkur, hjartasjúkur, slit (av hörðum arbeiði) o.s. Tað er tyðiligt at siggja sambandið millum sjúku og deyðsføll øðrumegin og livikort og livimáta hinumegin.

Tað var ikki víðgerð, ið basti fataærasjúkunum, men betri bústaðarviðurskifti, reint vatn, betri matur o.s.

Tað sama kann sigast um nýggju sjúkurnar. Tær kunnu víðgerðast, men tittleikin av krabbameini, ólukkum, sálar-sjúku og sliti minskar ikki av tí. Tey ríku londini brúka meira og meira til víðgerð av hesum sjúkum uttan at fáa tað ætlaða burtúr. Tað, ið um ræður, er at laga umstøðurnar so, at fólk ikki fáa hesar sjúkur, sum koma av mannaávim. Hjarta- og æðrasjúkur hava samband við okkara livi- og etivanar, krabbamein við umhvørvið, arbeiði og bústaðarviðurskifti, ólukkur henda t.d. í ferðsluni og á arbeiðsplássum, av kemiskum evnum o.s. fr. Fólk skunda sær og sita ella standa skeivt, og hetta kann gera tey avlamin.

Læra at liva rætt

— Okkara vitan má brukast til at læra fólk at liva rætt, segði Vagn Christensen.

Hann minti á, at frægest kemur burtúr, um

BINGO'ið er nú liðugt

Hesi tøl eru drigin

Í blað nr. 33: 4-27-41-59-74, 34: 10-31-52-67, 35: 8-36-60-83, 36: 17-24-55-70, 37: 3-40-64-81, 38: 12-33-51-75, 39: 7-30-49-72, 40: 23-46-63-86, 41: 1-11-28-56, 42: 16-43-66-87, 43: 20-37-62-77, 44: 14-48-53-82, 45: 19-32-54-71, 46: 25-39-68-89, 47: 15-44-65-79, 48: 22-35-58-85, 49: 5-28-47-78

Viðmerking:

Í blað nr. 49 skuldu bert vera 3 tøl, men av misgáum kom talið (28) við aftur hesu ferð. Hetta broytir tó á ongan hátt úrslitið og møguleikarnar fyri at vinna. Men orsakið mistakið, um tað hevur ørkymlað onkran.

20. mai

Tøl og plátur mugu vera okkum í hendi í seinasta lagi leygardagin 20. mai. Drigið verður týsdagin 23. mai og vinnarnir lýstir í einum av næstu bløðunum.

Spælireglurnar

Hava tygum fulla plátu, so hava tygum vunnið ein av smærru bingovinningunum, men umframt hetta, so eru tygum við í lutakastinum um teir mongu og góðu høvuðsvinningarnar.

Hava tygum ikki fulla plátu, men 10 røtt tøl ella fleiri, so eru tygum við í lutakastinum um høvuðsvinningarnar.

10 Røtt ella Bingo

Merkið bjálvarnar rætt, t.e. »BINGO«, um tygum hava fulla plátu og »10 Røtt«, um tygum annars hava í minsta lagi 10 tøl røtt.

Latið bert eina plátu við tølum í hvønn bjálvan. Tó ber til at lata fleiri smærra bjálvar í ein størri, men merkti teir allar við navni og bústaði og »10 Røtt« ella »BINGO«. Sendið bjálvarnar til: Sosialin, box 76, 110 Tórshavn.

læknar, sjúkrasystur og onnur fara út til fólkinu og virka í felag í primeru heilsutænastuni.

Menniskja er so skapt, at tað vil læra alt lívið. Tí er tað hugstoytandi at vita, at fjórðingurin av øllum børnum ikki timir at ganga í skula. Hetta er eitt av teimum mongu málunum, ið ikki kunnu loysast við heilivagi.

Sjúka kann á ein hátt kallast nakað gott. Ein sjúka ber boð um, at okkurt er galið, at tú ikki tolvir eitt arbeiði ella eitt evni. Ta er ikki rætt at koyra sjúkueyðkennið burtur við víðgerð og heiluvagi, segði Vagn Christensen. Sjúkurnar verða bastar við samstarvi og upplýsing.

randi

Heilsuverkið má samskipast

Neyðugt er at samskipa føroyska heilsuverkið meira. Vit eiga at hava ein heilsupolitikk fyrilandið. Hetta verður eitt tungt tak, tí bæði skal støða takast til nýggjar víðgerðarhættir, men eisini hvussu nógv orka skal leggjast í tað fyrirbyggjandi í mun til víðgerðirnar. Tað ber ikki til at hava ein heilsupolitikk, ið bert fevnir um partar av heilsuverkinum, t.d. bara sjúkrastovnsverkið. Heilsuverkið kann heldur ikki einsamalt arbeiða við hesum spurningi, segði Pál Weihe.

Hetta vóru nakrir av spurningunum, Pál Weihe reisti í fyrilestri sínum á ráðstevnunni hjá sjúkrasysturum.

Fyrilestrahaldarar vóru fleiri, flestu úr danska heilsuverkinum

Tað verður kunngjørt fyri ætt og vinum, at okkara góði maður, pápi og abbi

EIDEN MÜLLER

andaðist leygardagin 6. mai.

Farið verður úr Landssjúkrahúskapelli-
num týsdagin kl. 17.30.

Jarðarferðin verður úr Vesturkirkjuni
mikudagin kl. 13.

Familjunnar vegna

Mia